VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi**
(nr 310)
z dnia 25 kwietnia 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 310)

25 kwietnia 2019 r.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi, obradująca pod przewodnictwem posła **Jarosława Sachajki (Kukiz15)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– poprawki zgłoszone w drugim czytaniu do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz niektórych innych ustaw (druki nr 3298 i 3384).

W posiedzeniu udział wzięli: **Rafał Romanowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Marian Dembiński** przewodniczący Zespołu Gospodarowania Ziemią NSZZ RI „Solidarność”, **Grzegorz Anczewski** doradca w Biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych. W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Karpińska- Brzost** i **Magdalena Kowalska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Konrad Nietrzebka** i **Wojciech Paluch** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Witam państwa posłów oraz gości.

W porządku dzisiejszego posiedzenia mamy rozpatrzenie poprawek zgłoszone w drugim czytaniu do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz niektórych innych ustaw. Czy są uwagi nie porządku obrad?

Nie słyszę, uważam porządek dzienny za przyjęty.

Zanim przystąpimy do procedowania poprawek, pani przewodnicząca Dorota Niedziela ma pytanie.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Na spokojnie, kontynuując pytanie z sali.

Albo pan minister mnie nie zrozumiał, albo ja nie rozumiem tego zapisu – czy może pan mi wytłumaczyć, w kwestii zapisu art. 22? Czyli, jeśli Krajowy Ośrodek Wsparcia (…) wsparcia ustanawia zabezpieczenie na ziemi rolnej – to może być duża ilość ziemi, skoro zabezpieczenie będzie opiewało na 0,5 mld zł – dając kredyt na przykład firmie Eskimos, ale przecież to nie jest zabezpieczenie dla firmy Eskimos, tylko dla banku, który udzieli kredytu prywatnej firmie. Czyli Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa ustanawia zabezpieczenie dla banku, który udzieli kredytu, bo nie KOWR udziela kredytu tylko bank.

Teraz mamy taką hipotetyczną sytuację: firma, która dostała kredyt z banku zbankrutuje, albo wydarzy się inna sytuacja, w której nie będzie mogła spłacić 0,5 mld zł kredytu i ogłosi upadłość, obowiązkiem wtedy będzie spłacenie tego kredytu. Przecież KOWR nie będzie tego robił, tylko bank będzie brał zabezpieczenie bankowe w postaci ziemi rolnej 1000 ha. Ta ziemia, na której jest zabezpieczenie dla banku, przejdzie na jego własność. skoro nie będzie miał spłaconych zobowiązań.

Moje pytanie brzmiało; jeśli bank przejmie taką ziemię, która była zabezpieczeniem a kredyt nie został spłacony, to będzie mógł tą ziemię sprzedać, aby odzyskać swoje należności? Czy sprzedaż będzie podlegała ustawie o ziemi? Czy będzie to sprzedaż komercyjna, ponieważ bank odzyskuje swoje wierzytelności?

O to pytałam.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rafał Romanowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, na pytanie dotyczące art. 22 padała już odpowiedź na poprzednich posiedzeniach…

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Naprawdę chcę się dowiedzieć.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Pani przewodnicząca, pierwsza podstawowa rzecz będąca w art. 22 brzmi: „Krajowy Ośrodek za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi może wykorzystać mienie zasobu do ustanowienia zabezpieczeń…" czyli nie będzie samodzielnie podejmował decyzji dyrektor generalny KOWR, ale za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

Pani poseł wyciąga bardzo daleko idące wnioski. Tak, jak najbardziej – jeżeli ustanowione zostanie takie zabezpieczenie i podmiot, który będzie podlegał takie zabezpieczeniu uzyska taki kredyt i na przykład ma hipotetycznie możliwość ogłoszenia upadłości, wtedy zgodnie z tym zabezpieczeniem to zobowiązanie przejdzie na KOWR. Rzeczona instytucja będzie mogła takie zobowiązanie uregulować po to żeby te grunty nie podlegały zajęciu komorniczemu i dalszemu odsprzedaniu.

Ale idąc dalej, tak jak pani poseł opisuje hipotetyczną sytuację skrajną – gdyby do niej doszło (co też z doświadczenia KOWR, czy wcześniej Agencji Nieruchomości Rolnej, mimo, że istniała możliwość ustanawiania hipoteki zabezpieczenia, nigdy takiej sytuacji nie było, ale gdyby do niej doszło…) – bank przejąłby nieruchomość z egzekucji komorniczej to, przy jej sprzedaży, będzie podlegała ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

W całości?

Pan mówił na sali plenarnej, że jest część, która nie może podlegać sprzedaży jako zabezpieczenie komornicze, a reszta – tak.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Pani poseł, ja mówiłem o zupełnie dwóch innych rzeczach.

Mówiłem o rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości o egzekucji komorniczej. To są dwie istotnie różne rzeczy. W tymże rozporządzeniu jest dokładnie opisane, co może w gospodarstwie rolnym podlegać egzekucji a co nie, dlatego to rozporządzenie zostało w 2016 roku znowelizowane. Doprecyzowano wiele pojęć, takich jak: „stado podstawowe", „grunty do produkcji przy stadzie podstawowym", „środki do produkcji roślinnej i zwierzęcej". I takie rzeczy w tym gospodarstwie nie mogą podlegać egzekucji, to jest jedna istotna rzecz.

Nie mówimy tutaj o rozporządzeniu ministra sprawiedliwości a o art. 22. Na cykl, który pani poseł opisała, ja dokładnie odpowiedziałem.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Doskonale, że mi pan przypomniał o rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości, ale ja na sali sejmowej pytałam o artykuł 22, o zabezpieczenia i obostrzenia dotyczące sprzedaży ziemi, wynikające z art. 22. Trochę mnie to zdziwiło, że pan daje mi przykład zupełnie innej ustawy, jak ja pytam o ustawę o kształtowaniu ustroju rolnego i dokładny zapis art. 22.

Rozumiem, że bank, który przejmie ziemię rolną, będącą zabezpieczeniem hipotecznym, będzie podlegał wszystkim obostrzeniom ustawy o ustroju rolnym w momencie, kiedy będzie chciał ją sprzedać i odzyskać swoje zobowiązania?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Pani przewodnicząca, jak najbardziej tak.

Pomija pani tylko jeden bardzo ważny element – jeżeli dojdzie do takiej sytuacji, że ten podmiot, który uległ zabezpieczeniu ogłosi na przykład upadłość i w ramach postępowania upadłościowego zanim bank nabędzie prawa do tej nieruchomości to, to zobowiązanie przechodzi, w pierwszej kolejności, na Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

KOWR będzie miał możliwość spłaty tego zobowiązania. Jeżeli by tego nie wykonał to dopiero wtedy następuje egzekucja komornicza.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Panie pośle, bardzo proszę.

Poseł Kazimierz Plocke (PO-KO):

Dziękuję bardzo.

Panie ministrze, ja chciałbym dopytać, żeby dobrze zrozumieć…

Poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Przepraszam, szanowni państwo.

Jest punkt o rozpatrywaniu poprawek – zacznijmy poprawki a potem będziecie dyskutować, załatwmy to.

Poseł Kazimierz Plocke (PO-KO):

Ale pan przewodniczący mi udzielił głosu.

Kto jest ważniejszy – przewodniczący czy wiceprzewodniczący? Pan przewodniczący udzielił mi głosu, więc chciałem zapytać.

Poseł Robert Telus (PiS):

Zgłaszam wniosek formalny, żeby procedować poprawki i głosować.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, mi się wydaje, że nie powinniśmy się spieszyć. Co prawda koledzy z Platformy Obywatelskiej, jeśli mogą to mnie ganią, że dużo udzielam głosu.

Ta ustawa jest trochę kontrowersyjna, skoro możemy zadawać pytania…

Poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Panie przewodniczący, jest regulamin – jest dyskusja w trakcie drugiego czytania w ramach rozpatrywania, teraz rozpatrujemy poprawki.

Bardzo proszę, wprowadźmy punkt drugi: dyskusja nad wątpliwościami w ustawie, żeby był porządek.

Ja nie jestem przeciwny rozmowom, ale – jeśli chcecie – to zróbcie to później.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Panie przewodniczący, porządek porządkiem – pan przewodniczący udzielił głosu panu posłowi a państwo go zakrzykujecie, ja pytam: jakim prawem?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Spróbujmy dokończyć ten wniosek formalny… wiemy, jak się skończy.

Krótkie pytanie, może odpowiedź też taka będzie.

Poseł Kazimierz Plocke (PO-KO):

Dziękuję bardzo.

Panie ministrze, mam pytanie.

Podmiot bankrutuje, ma ustanowiona hipotekę, to będzie w praktyce oznaczać, że za tę hipotekę zapłaci państwowy podmiot – Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, czy dobrze rozumiem? A jeśli tak to, dlaczego państwo ma tracić na takich transakcjach?

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, przecież ta odpowiedź padnie przy tej poprawce. Państwo złożyli taką poprawkę, podobną złożyłem ja.

Spróbujmy iść do przodu. To pierwsze pytanie było jak najbardziej uzasadnione, ale teraz znowu drążymy to, o czym już było mówione.

Przystępujemy do rozpatrzenia.

Zadam pytanie: czy na sali znajdują się osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową? Jeżeli tak, to proszę się przedstawić i poinformować z ramienia jakiej firmy.

Nie widzę.

Podczas dzisiejszego rozpatrzenia na posiedzeniu plenarnym Sejmu sprawozdania Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi o poselskim projekcie ustawy z druku 3298, zgłoszone zostały poprawki. Klub Platforma Obywatelska – Koalicja Obywatelska zgłosił ich 15.

Pierwsza z nich, bardzo proszę – kto będzie uzasadniał?

Poseł Kazimierz Plocke (PO-KO):

Pan poseł Ajchler.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo bym prosił, żeby w trakcie uzasadniania trzymać się trzech minut, które ustaliliśmy na wypowiedź.

Przepraszam, jeszcze Biuro Legislacyjne.

Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu Konrad Nietrzebka:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Kwestia tylko i wyłącznie organizacyjna. Postaraliśmy się dostarczyć zestawienie poprawek. Czy będziemy tym zestawieniem m procedować, czy poprawki każdego z klubów będą ewentualnie omawiane?

Proponujemy, aby to było zgodnie z zestawieniem, bowiem mamy tam kwestie dotyczące wykluczania się poprawek. W związku z tym w takiej formule będą te poprawki głosowane. Stąd nasza uprzejma prośba o procedowanie zgodnie z tym załączonym zestawieniem.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Oczywiście.

Pierwsza poprawka z zestawienia, wniesiona przez Klub Parlamentarny Platformy Obywatelskiej, bardzo proszę.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, pierwsza poprawka – w art. 1 pkt 2 lit. a nadać brzmienie: w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie: „b) o powierzchni mniejszej niż 1 ha". W lit. c średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d oraz e w brzmieniu: „d) sprzedanych na podstawie art. 42 ust. 1 lub 6 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, e) w których grunty, oznaczone w ewidencji gruntów i budynków jako grunty pod stawami, stanowią co najmniej 70% powierzchni nieruchomości".

Uzasadnienie. Poprawka polega na zwiększeniu powierzchni nieruchomości rolnych, w stosunku do których nie stosuje się przepisów ustawy z 0,3 ha do 1 ha. Zapis ten realizuje intencję wyrażoną w uzasadnieniu do projektu ustawy. Jednym z podstawowych założeń ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego jest uwolnienie spod rygorów tej ustawy obrotu nieruchomościami rolnymi o niewielkiej powierzchni, które mają charakter budowlany lub rekreacyjny i nie służą produkcji rolnej. Przejęcie tej poprawki nie będzie miało większego znaczenia dla obrotu nieruchomościami rolnymi, bowiem nie mogą one stanowić gospodarstwa rolnego, ze względu na niespełnianie kryteriów tegoż gospodarstwa określonych w art. 2 pkt 2 ustawy.

To wszystko.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś chciałby zabrać głos?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Przeciwne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę do mikrofonu.

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

6 posłów za, 12 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została odrzucona.

Poprawka nr. 2, poprosiłbym o same uzasadnienie.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Dobrze.

Poprawkę nr 2 klubu parlamentarnego Platformy Obywatelskiej – Koalicji Obywatelskiej, macie państwo w formie pisemnej przed sobą.

Uzasadnienie. Wprowadzenie tej poprawki ma na celu zniesienie dotychczasowego ograniczenia możliwości nabywania nieruchomości rolnych przez spółdzielnie produkcji rolnej, polegającego na konieczności uzyskiwania stosownej zgody od dyrektora generalnego KOWR. Proponuje się, aby spółdzielnie, spełniające kryteria wielorodzinnego gospodarstwa rolnego, określone w proponowanym art. 5a ustawy, mogły nabywać nieruchomości rolne na zasadach podobnych jak rolnicy indywidualni, prowadzący gospodarstwa rolne. Proponowana zmiana nie narusza przepisów artykułu przepisów art. 23 Konstytucji RP, gdyż uznanie, że podstawą ustroju rolnego państwa jest gospodarstwo rodzinne nie oznacza kategorycznie, że gospodarstwa rolne prowadzone w formie organizacyjno-prawnej, mogą być nadmiernie ograniczone w swobodzie działalności gospodarczej, określonej w art. 22 Konstytucji RP.

Ponadto, panie ministrze, chcę przedłożyć, że proponowane poprawki uzupełniają zawarte w projekcie ustawy przypadki, w których zbywanie lub nabywanie nieruchomości rolnych w ramach spółdzielni produkcji rolnej, mogą odbywać się bez ingerencji dyrektora generalnego KOWR. Chodzi tu o transakcje dotyczące przenoszenia własności nieruchomości rolnych, pomiędzy spółdzielnią produkcji rolnych a członkami, czyli obrotu wewnątrzspółdzielczego bez transakcji wykonywanych na zewnątrz spółdzielni i powiększania w ten sposób użytkowanych przez spółdzielnie gruntów.

Proponowana zmiana treści przepisu ma na celu stworzenie możliwości nabycia wkładu gruntowego od członka spółdzielni produkcji rolnej przez innego członka tej samej spółdzielni, również wówczas, gdy nie posiada on w tej spółdzielni wkładu gruntowego.

Z niezrozumiałych względów, w projektowanym zapisie, ograniczono transakcje nabycia wkładu gruntowego spółdzielni produkcji rolnej, do innego członka tej samej spółdzielni tylko w sytuacji, w której wkład nabywa członek posiadający już wcześniej grunty.

Skreślenie tego przepisu art. 1a jest konsekwencją poprawi nr 1 dotyczącej wyłączenia z przepisów ustawy nieruchomości produkcji rolnej o powierzchni mniejszej niż 1 ha.

Panie ministrze, to jest fundamentalna zasada, że jeśli w podstawowej zmianie ustawy jest zawarte, że spółdzielnia może zawierać z członkiem swojej spółdzielni (tym, który ma grunty) transakcje w ramach członkostwa spółdzielni (nie wolno wyjść jakiemukolwiek innemu poza spółdzielnię) to logicznym jest, że członek, który chce kupić grunty w danej spółdzielni, ale tylko w ramach jej funkcjonowania, powinien mieć możliwość nabycia.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Ktoś chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Biuro Legislacyjne.

Legislator Konrad Nietrzebka:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, dwie kwestie. Pierwsza to pytanie do pana posła. Otóż przed momentem pan poseł powiedział, że ta poprawka, oznaczona w zestawieniu jako nr 2, stanowi konsekwencje poprawki nr 1…

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Nie, nie, przepraszam.

Legislator Konrad Nietrzebka:

Dobrze, pierwsza kwestia wyjaśniona.

Natomiast, jeśli chodzi o drugą – szanowni państwo, proszę zwrócić uwagę, że poprawka nr 2 *de facto*, gdyby została zarekomendowana pozytywnie i została przyjęta, wyklucza nam, a w zasadzie spowoduje bezprzedmiotowość poprawki nr 3, bowiem

te poprawki dotyczą tej samej materii. Poprawka nr 2: b) skreślić tiret drugie. Poprawka trzecia nadaje brzmienie temu co się znajduje w tiret drugie, więc art. 2a ust. 3 pkt 1a.

W związku z tym nasza uwaga jest taka, że przyjęcie poprawki nr 2 spowoduje w konsekwencji bezprzedmiotowość poprawki nr 3. Tak czy inaczej nadmieniamy, że Komisja musi zająć stanowisko względem tych poprawek, więc konieczne jest przegłosowanie jednej i drugiej.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Oczywiście, dziękuję.

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, stanowisko rządu jest przeciwne.

Tak jak pan poseł wnioskodawca podkreślił, art. 23 Konstytucji RP mówi o gospodarstwie rodzinnym. We wprowadzanej ustawie, gospodarstwo wielorodzinne jest nowym pojęciem.

Idąc dalej, jeśli chodzi o zmiany w prawie spółdzielczym, w projektowanej ustawie, mają na celu określenie przypadków, w których spółdzielni produkcji rolnej będzie przysługiwać prawo pierwokupu a także wskazanie, że do wydzielenia gruntów w przypadku wycofania wkładu gruntowego, zastosowanie będą mieć przepisy z 26 marca 1982 r o scaleniu i wymianie gruntów, dotyczące wymiany gruntów.

Według strony rządowej jest to skonsumowane.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie ministrze, chciałbym jedną rzecz wyjaśnić.

Jako środowisko spółdzielcze trąbimy jak w mantrze, trafiamy na zrozumienie ministra konstytucyjnego, ale przychodzi jego zastępca i mówi co innego.

Co to znaczy? Artykuł, że podstawą ustroju rolnego państwa… podstawą!... jest gospodarstwo rodzinne, to nie znaczy, że cała konfiguracja… podstawa, fundamenty domu to jest tylko część, co znaczy… fundament jest częścią budowli jaką jest dom...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo…

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

..jeśli mamy ustrój państwa to ten rolnik jest tylko częścią, podstawą a i tak odbiega, bo ma 95% gruntów w swoim posiadaniu.

Jakie tu jest naruszenie tej podstawowej zasady konstytucyjnej?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Nie, nie, tylko posłowie mogą zabierać głos…

Jeszcze jeden głos pana posła, bardzo proszę.

Poseł Jacek Bogucki (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nawet jeśli godzić się z ideą, jaką reprezentuje pan poseł… myślę że ani w tym miejscu, ani w tej ustawie w takim trybie. Trzeba by było dokonywać zmian i uznać gospodarstwo wielorodzinne jako formę gospodarowania, bo ja sobie nie przypominam sobie takiej definicji w polskim prawie. Wprowadzalibyśmy coś, czego… nie wiemy, jak należy definiować.

Wprawdzie w prawie światowym funkcjonuje coś podobnego, nazywa się kibuc. Myślę, że pan poseł nie zmierza w tym kierunku, żebyśmy usankcjonowali w Polsce kibuce, chociaż ta forma podobno się sprawdziła.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania…

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):
Oni są najlepsi na świecie…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Szanowni państwo, kibuce to nie jest temat tej Komisji.
Przystępujemy do głosowania.
Kto jest za, bardzo proszę o podniesienie ręki.
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:
5 posłów za, 15 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Poprawka uzyskała negatywną opinię członków Komisji.
Trzecia poprawka, zaproponowana przez klub Kukiz15. Wypełnia ona intencje projektodawcy, takie, aby ziemia nie była kumulowana w spółkach kapitałowych. Tu chodzi o jasne zerwanie z tym co słyszeliśmy czasami w mediach, że to jest ustawa „lex developer". Chodzi o to aby ziemię mogły kupować tylko osoby fizyczne a nie spółki kapitałowe.
Czy ktoś chciałby zabrać głos?
Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:
Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, to taka trochę niekonsekwencja – z jednej strony pan przewodniczący głosuje za zwiększeniem do 1 ha obrotu poza ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, a w drugiej poprawce, ogranicza pan to do osób fizycznych. Będzie to nierówność traktowania podmiotów.
W związku z tym stanowisko rządu jest przeciwne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Cieszę się, że pan minister mnie tak bacznie obserwuje. Dobrze jest jednak słuchać również tego, co mówię w trakcie poszczególnych punktów.
Mowa jest o tym, że chronimy ziemię przed koncentracją przez spółki kapitałowe. Mówimy o tym, że chcemy pozwolić ludziom budować się na obszarach wiejskich. Chcemy ułatwić ten rozwój. A tu się okazuje, że ułatwiamy – rzeczywiście – zakup przez deweloperów.
Nikt nie przebije spółki kapitałowej w cenie ziemi. Tutaj chodziło o to, żeby ta ziemia pozostała w rękach polskich rolników a nie niekoniecznie polskich deweloperów.
Nie mam, oczywiście, nic przeciwko deweloperom, ale niech kupują ziemię odrolnioną, po jej właściwej cenie.
Przystępujemy do głosowania.
Kto z pań i panów posłów jest za poprawką nr 3, proszę o podniesienie ręki.
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:
7 posłów za, 16 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Dziękuję, poprawka uzyskała negatywne stanowisko Komisji.
Poprawka nr 4 – również wydaje mi się wychodzi w kierunku tego, o czym mówili, chociażby tego o czym mówili posłowie z Prawa i Sprawiedliwości, że ziemia ma być w polskich rękach i ma służyć rolnikom. W tej poprawce proponuję, aby Krajowy Ośrodek nie mógł zaciągać kredytów i ustanawiać hipoteki na nieruchomościach zasobów Skarbu Państwa.
Czy ktoś chciałby w tym punkcie zabrać głos?
Nie widzę.
Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Negatywne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Jeśli można prosić o krótkie uzasadnienie…

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, to takie powtarzanie tych samych argumentów.

Cały ten cykl, który przedstawiła poseł Niedziela i na niego odpowiedziałem, że jeżeli nawet doszłoby do takiej skrajnej sytuacji (co jest hipotetycznie niemożliwe, ale jeśli nawet) to bank, który udzieliłby kredytu pod zabezpieczenie ustanowione na zasoby własności rolnej Skarbu Państwa, to w tym wypadku przy egzekucji komorniczej i zbywaniu tej nieruchomości ta nieruchomość będzie podlegała ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego.

W związku z tym, KOWR będzie miał możliwość odkupienia tej nieruchomości i tym samym zostaną zabezpieczone interesy państwa polskiego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Chodzi o to żeby nie zadłużać państwa bocznymi drogami. Już były takie pomysły, bodaj przy funduszu drogowym, przy poprzedniej koalicji – był pomysł obniżenia deficytu, że nie było to w tym deficycie uwzględniane, to jest ta sama ścieżka.

Pani poseł Niedziela.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Pan minister powiedział, że hipotetycznie to jest niemożliwe, ponieważ te zobowiązania wcześniej ureguluje KOWR, więc moje pytanie idzie w drugą stronę.

Po co zapisywać możliwość hipotecznych zabezpieczeń, skoro KOWR udzielając gwarancji bankowi, będzie dawał gwarancję jako instytucja państwowa, że ureguluje długi, które ewentualnie w tej hipotetycznej sytuacji mogą się pojawić?

Jeśli KOWR ureguluje to i dojdzie do takiej sytuacji, że będzie sprzedawana ziemia, na której będzie postawione zabezpieczenie to można tego zapisu nie dawać w ogóle. Nie dawać możliwości zapisów hipotecznych, tylko KOWR będzie gwarantem spłaty ewentualnych zabezpieczeń.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za poprawką, aby nie można było ustanawiać hipoteki? Proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

7 posłów za, 15 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka uzyskała negatywną opinię członków Komisji.

Poprawka nr 5 zgłoszona przez klub parlamentarny Platforma Obywatelska – Koalicja Obywatelska.

Proszę, panie pośle.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, czy mam czytać treść poprawki?

Poprawka ma na celu przyznanie prawa pierwokupu nieruchomości rolnych, dzierżawionych nie tylko przez gospodarstwa rodzinne rolne, ale też przez spółdzielnie produkcji rolnej. Zrównanie tych praw jest w pełni uzasadnione potrzebą równego traktowania podmiotów dzierżawiących nieruchomości rolne.

Panie ministrze, jeśli tego nie usankcjonujecie jako właściwą poprawkę, która w Konstytucji RP jest jednoznacznie określona to ja już nie wiem jak komentować i uzasadniać inne poprawki.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś chciałby zabrać głos?

Nie widzę.

Pan minister?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zgodnie z ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, prawo pierwokupu dotyczy tylko gospodarstw rodzinnych, nie dotyczy podmiotów gospodarczych.

W związku z tym, stanowisko rządu jest negatywne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za tą poprawką, uprzejmie proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Bardzo proszę.

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

7 posłów za, 14 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka uzyskała negatywną opinię.

Poprawka nr 6.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, to uzasadnienie jest przy tej poprawce jest podobne do poprzedniego, chcę tylko jedną rzecz dodać.

Niech mi pan odpowie, panie ministrze: jak to się dzieje, że jeśli premier jest za spółdzielczością i uważa, że to jest panaceum na rozwiązanie wielu kłopotów polskiego rolnictwa, co nim kieruje? Przecież muszą kierować nimi tego typu zmiany, które proponujemy. Ja sobie nie wyobrażam, że on tak puszcza te słowa na wiatr. Na pewno państwo to konsultujecie. Wiem że premier nie jest członkiem Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w związku z tym tę wiedzę musi nabyć w innym momencie.

Chciałbym poznać pana stanowisko w tym temacie.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, konsekwencją tej wcześniejszej poprawki, stanowisko rządu jest również negatywne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pan i panów posłów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

6 posłów za, 13 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka uzyskała negatywną opinię.

Poprawka nr 7.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie ministrze, uzasadnienie do tej poprawki jest następujące: zaproponowane skreślenie eliminuje nadanie KOWR nieograniczonej w zasadzie swobody w nabywaniu nieruchomości rolnych oraz akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego, tylko ze względu

na potrzebę realizacji zadań na potrzebę określonych w ustawie. Stanowi to niebezpieczeństwo wywłaszczania nieruchomości rolnych, będących w prywatnym obrocie, co może stanowić naruszenie norm konstytucyjnych dotyczących ochrony własności.

Propozycja jest tym bardziej niezrozumiała, gdy KOWR posiada uprawnienia do pierwokupu lub wykupu nieruchomości rolnych na podstawie innych przepisów ustawy. Z tych też względów uważamy, że ten przepis powinien być wykreślony.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ktoś chce zabrać głos?

Pan minister.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mówimy tutaj o dobrowolności nabywania przez KOWR na własność nieruchomości rolnych, w celu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych.

Stanowisko rządu w tym wypadku jest również negatywne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przystępujemy do głosowania…

Ale zauważyłem tutaj jednak pewien błąd.

Dziwię się trochę, że Biuro legislacyjne nie zwróciło mi uwagi, że omawiamy nie tę poprawkę i nie o tym rozmawialiśmy, za chwileczkę do tego wrócę.

Poprawka nr 7, przystępujemy do głosowania.

Kto jest za tą poprawkę, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

7 posłów za, 13 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka uzyskała negatywną opinię.

Szanowni państwo, ten błąd który tutaj zauważyłem – rozmawialiśmy nie o tej poprawce, przy poprawce nr 4. Poprawka nr 4 dotyczyła zupełnie czego innego. W tej poprawce w art. 1 w pkt 5 w lit. b chodzi o skreślenie pkt 9. Rzeczony punkt w ustawie mówił o tym, aby w toku postepowania egzekucyjnego i upadłościowego, nie można było sprzedawać gospodarstwa, czy ziemi, nie rolnikom.

Poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Tak to rozumieliśmy, panie przewodniczący. Pan przewodniczący trochę źle tłumaczył.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

O to tutaj głównie chodziło, tutaj była pomyłka.

Poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Ja przypomnę, że jak było uchwalenie ustawy to pan przewodniczący złożył tę poprawkę i została wykreślona, teraz jest wprowadzana.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak. Wracamy do tego samego, aby w ramach sprzedaży ziemi… gospodarstwo stuhektarowe bankrutuje i może je kupić dowolna osoba nie ze wsi.

Panie ministrze, może można by to wyjaśnić?

Chodzi o to, że gospodarstwo bankrutuje i w trakcie licytacji to gospodarstwo może kupić nie rolnik, każda osoba.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Ale w tym przypadku nie musi być zgody Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, więc nie bardzo rozumiem.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Czyli to jest to właśnie wyłączenie, że ziemia… całe gospodarstwo, może być kupione przez dowolną osobę, zupełnie niespełniającą kryteriów, by być rolnikiem.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, ale zgodnie z ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego jest prawo pierwokupu dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Ktoś ma 100 ha, ogłasza upadłość i postępowanie komornicze daje każdemu możliwość kupna. A było tak, że tylko rolnik mógł kupić.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, powtarzam po raz kolejny: nie trzeba mieć zgody Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, ale ma on prawo pierwokupu.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Panie ministrze, jeśli nie występuje o zgodę to, kto ma obowiązek poinformowania, że tak się dzieje?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeżeli jest prawo pierwokupu dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, to jest na pierwszym etapie zawierana umowa warunkowa, która jest zgłaszana do KOWR, który ma prawo skorzystania z prawa pierwokupu.

Poseł Robert Telus (PiS):

Jednak mnie to zaniepokoiło, panie ministrze… czy na licytacji u komornika może licytować każdy?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Tak, jak najbardziej, ale prawo pierwokupu ma Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Czyli, jeśli wylicytuje, to jest to umowa wstępna, która będzie zrealizowana dopiero po 30 dniach, jeżeli KOWR nie zainteresuje się tym. Obowiązywała będzie cena ta, która będzie wylicytowana, KOWR kupuje wtedy po tej cenie.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Tak, dokładnie.

Poseł Robert Telus (PiS):

To jest bardzo ciekawe. To znaczy, że może licytować każdy, bo ziemię też może kupić każdy, do 1 ha. Ale, czy obowiązuje go potem obowiązek prowadzenia przez 5 lat gospodarstwa? To ważna rzecz. Czy nie można tego zabezpieczyć tak, że w takim momencie w licytacji powinni uczestniczyć tylko rolnicy – jeżeli jest powyżej 1 ha?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Jeżeli to jest nieruchomość powyżej 1 ha to pozostałe warunki ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego muszą być spełnione, obowiązują (prowadzenie działalności rolniczej przez minimum 5 lat).

Poseł Robert Telus (PiS):

Nie, każdy może kupić, prowadzić przez 5 lat, ale cena będzie tak wylicytowana przez przysłowiowych państwa Kulczyków – z całym szacunkiem dla nich, że KOWR nie będzie miał takich pieniędzy, żeby odkupić.

Nie rolnik, czyli będzie mógł trzymać tę ziemię przez 5 lat.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Panie przewodniczący, nie przechodźmy do absurdów.

Jeśli ktoś kupi i 5 lat będzie gospodarował. Może to być ekstensywna, a może intensywna gospodarka, ale jednak będzie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo bym prosił Biuro Legislacyjne o wyjaśnienie całej procedury.

Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu Wojciech Paluch:

Szanowni państwo, w chwili obecnej oczywiście mieliśmy rozpatrywać kolejne kolejną poprawkę w zestawieniu, oznaczoną jako nr 8.

Dyskusja wróciła do już rozpatrzonej nr 4. Oczywiście, ta kwestia już została zamknięta i brak jest przesłanki do powrotu, reasumpcji głosowania ,poprawki 4.

Patrzę na ustawę o kształtowaniu ustroju rolnego, na art. 2b ust. 1, gdzie ta kwestia została już uregulowana. Brzmi następująco: nabywca nieruchomości rolnej jest obowiązany prowadzić gospodarstwo rolne, w skład którego weszła nabyta nieruchomość rolna, przez okres co najmniej 10 lat od dnia nabycia przez niego tej nieruchomości, a w przypadku osoby fizycznej – prowadzić to gospodarstwo osobiście.

Tak argumentował pan minister, jeśli dobrze odkodowałem to uzasadnienie do nieprzyjmowania tej poprawki, jeśli chodzi o stronę rządową.

Natomiast, niech państwo zauważą, że w naszym projekcie ustawy w pkt 6 nadajemy nowe brzmienie ust. 1 i w tym momencie ono będzie brzmiało troszkę inaczej – nabywca nieruchomości rolnej jest obowiązany prowadzić gospodarstwo rolne, w skład którego weszła nabyta nieruchomość rolna, przez okres co najmniej 5 lat od dnia nabycia przez niego tej nieruchomości, a w przypadku osoby fizycznej prowadzić to gospodarstwo osobiście.

Czyli zmiana jest tutaj wyłącznie w kwestii okresu, który będzie w tym momencie skrócony.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam za zamieszanie, ma pewno to jednak dużo wyjaśniło. Poprawka jest jak najbardziej zasadna.

Panie pośle, proszę mnie nie przekonywać, poprawka jest zasadna, bo za chwilę będziemy mieć bardzo dużo nie rolników.

Idźmy do poprawki nr 8.

Poseł Robert Telus (PiS):

Pierwsza rzecz, jeżeli ktoś kupi gospodarstwo o powierzchni 100 ha i będzie musiał przez 5 lat gospodarować to stanie się rolnikiem.

Druga rzecz, panie przewodniczący, jeśli działamy na korzyść rolników (a nasza praca w tej Komisji, wszystkich – mam nadzieję, jest na korzyść rolników). Jeżeli zrobimy tu ograniczenie to banki nie będą chciały robić zastawy, bo wtedy obniżamy sztucznie wartość nieruchomości.

Moim zdaniem, jest to bardzo niekorzystne dla rolników.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Oczywiście, jest to niekorzystne dla rolników, jeśli patrzymy w ten sposób, jak mówił pan minister w trakcie debatowania, że ziemia co roku powinna drożeć o 20%, to wtedy – tak.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w ramach sprostowania: nigdy nie wygłosiłem tego typu tezy, że ziemia ma rosnąć o 20%. Proszę naprawdę nie wygłaszać tego typu informacji przy Wysokiej Komisji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie, nie, ja powiedziałem…

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Pan powiedział „minister". W związku z tym, na chwilę obecną, zgodnie z upoważnieniem szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ja reprezentuję rząd Rzeczypospolitej Polskiej podczas tego projektu ustawy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Może to był skrót myślowy. Ja tylko zacytowałem, że wcześniej ziemia drożała o 20% rocznie – to pana słowa i, jeżeli nie przyjmiemy tej poprawki, to do tego wrócimy, o tym mówiłem.

Poprawka nr 8.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie przewodniczący, to jest fundamentalna poprawka w spółdzielczości. Teraz bym zalecał, panie ministrze (takie nieśmiałe zalecenie), żeby pan pochylił się nad treścią brzmienia tej poprawki.

Ja uzasadnię szeroko.

Nie będzie funkcjonowała ustawa o spółdzielniach rolników, jeśli państwo nie będziecie szanowali tej poprawki, która jest w tej chwili. Ja nie wiem, jakie pan ma uprawnienia ministra konstytucyjnego, ale przeczytam uzasadnienie.

Propozycje w poprawce nr 8, w zbiorczym zestawieniu, mają na celu wprowadzenie do ustawy przepisy określające kryteria uznawania gospodarstwa, prowadzonego przez spółdzielnię produkcji rolnej, za wielorodzinne gospodarstwo rolne, analogicznie do rodzinnego gospodarstwa rolnego, zdefiniowanego w art. 5.

Za potrzebą takiego uregulowania statusu spółdzielni produkcji rolnej przemawia konieczność równego traktowania wszystkich podmiotów – producentów rolnych, niezależnie od tego, w jakiej formie prawnej prowadzą gospodarstw rolne.

Ponadto (bardzo ważna sprawa), wynika to z przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze. Kodeks cywilny również. Określają one między innymi, że majątek spółdzielni jest prywatną własnością jej członków, zgodnie z art. 3 prawa spółdzielczego. Stwierdzają także, że przedmiotem działalności spółdzielni zajmujących się produkcją rolną, nazywanych w ustawie spółdzielniami produkcji rolnej, jest prowadzenie gospodarstwa rolnego a ich członkami mogą być rolnicy, będący właścicielami, posiadaczami samoistnymi albo dzierżawcami, użytkownikami i innymi posiadaczami gruntów, zawartymi w opisie ustawy Prawo spółdzielcze.

Członkowie spółdzielni posiadający grunty, wnoszą je w całości lub w części, jako wkład gruntowy spółdzielni, przy czym przez wkład gruntowy rozumie się grunty, budynki i ich części oraz urządzenia trwale związane z gruntem (art. 141 ustawy Prawo spółdzielcze).

Członek spółdzielni, będący właścicielem gruntu, stanowiącego jego wkład, może tym gruntem rozporządzać aktami między żyjącymi i na wypadek śmierci. W razie nieodpłatnego przeniesienia własności wkładu gruntowego, przysługuje prawo pierwokupu, z wyjątkiem przeniesienia własności na rzecz innego członka tej samej spółdzielni, zgodnie z art. 147 ustawy Prawo spółdzielcze.

W stosunku do gruntów spółdzielni, wkładów i ich członków stosuje się zasady podobne do tych, jakie obowiązują w odniesieniu do indywidualnych gospodarstw rolnych, jak na przykład w zakresie służebności gruntowej (w art. 276 Kodeksu cywilnego), czy zapisu gospodarstwa rolnego (w art. 1067 Kodeksu cywilnego i dziedziczenia gospodarstwa rolnego (w art. 1086 Kodeksu cywilnego).

Panie ministrze, jeszcze raz chcę powiedzieć z całą mocą: jestem przedstawicielem spółdzielczości rolniczej, ale również konglomeratu gospodarstwa prywatnego, takiego mieszanego układu (spółdzielnia – prywatne gospodarstwo rolne). Te firmy dzisiaj pokazują w kulejącej Polsce, że są najlepszymi gospodarstwami w naszym kraju. Nie możecie obok tego przejść obojętnie. Jesteśmy najlepszymi gospodarstwami. To jest model, który pan ma na talerzu, na stole, który możecie chwycić, rozwiązać i zastosować. Jeśli tego nie zrobicie, to pomarzcie o spółdzielczości takiej jaka jest we Francji i w innych państwach – nie uda się wam tego zrobić i szkoda wielka.

To nie jest mój głos jako posła, tylko jako rolnika-spółdzielcy. Jeśli ten apel do pana nie dojdzie to nie wiem, co może dojść.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Biuro Legislacyjne?

Legislator Konrad Nietrzebka:

Bardzo dziękuję.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, pytanie do pana posła wnioskodawcy.

Otóż, jeśli zapoznamy się z treścią poprawki to widzimy jasno, że mamy tutaj do czynienia z dodaniem nowej jednostki redakcyjnej, gdzie mamy definicję gospodarstwa wielorodzinnego – tak należy to rozumieć?

Dobrze.

Panie pośle, proszę zobaczyć też na poprawkę, która została w zestawieniu umieszczona jako następna, czyli to jest nr 9. W naszej ocenie, po zapoznaniu się z treścią tej poprawki, wydaje się, że ta poprawka łączy się bezpośrednio z poprawką nr 8, którą właśnie omawiamy, bowiem w tej poprawce 9 jest przywołanie art. 5a…

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):
Dokładnie.

Legislator Konrad Nietrzebka:
Dobrze.

A teraz panie pośle, a teraz spójrzmy na poprawkę nr 12. Chyba mamy podobną sytuację, bowiem też mamy przywołanie w pkt 1, któremu jest nadawane nowe brzmienie, również przepisu artykułu 5a.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):
Zgadza się.

Legislator Konrad Nietrzebka:
Również…

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):
Łączność głosowania?

Proszę.

Legislator Konrad Nietrzebka:
Tak, tylko jeszcze kwestia, czy poprawka nr 15 i 18 również nie są związane z tą poprawką nr 8? Mamy tutaj wątpliwości a chcielibyśmy poznać stanowisko wnioskodawcy.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):
Dokładnie, tak.

Legislator Konrad Nietrzebka:
Czyli w ocenie pana posła należałoby poprawkę nr 8 głosować łącznie z poprawką nr 9,12,15 i 18 – czy możemy dopisać taką uwagę przy tej poprawce?

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):
Dokładnie, tak. My jesteśmy poukładani.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Paluch:
Panie przewodniczący, szanowni państwo, abstrahując od zasadności i celowości wprowadzania omawianych poprawek, które pan wnioskodawca już omówił, chcielibyśmy zwrócić uwagę na kwestie formalno-prawne.

Poprawka nr 8, w związku z tym, że łączy się z poprawkami 9,12,15 i 18 to jest związek *stricte* merytoryczny i wiemy, że będą głosowane łącznie. Natomiast chcielibyśmy zwrócić uwagę, że istnieją – naszym zdaniem – wątpliwości, czy omawiane poprawki mieszczą się w dopuszczalnym zakresie poprawek.

Wydaje nam się, że przepisy tam umieszczone są nowością normatywną, w stosunku do projektu, który w tej chwili procedujemy (nr 3298). Zatem te przepisy powinny być przedmiotem, jeśli już, to odrębnej inicjatywy ustawodawczej oraz powinny zostać rozpatrywane w trzech czytaniach, zgodnie z art. 118 ust. 1 i art. 119 ust. 1 Konstytucji RP.

Dlatego też w przypadku, gdy taka wątpliwość w tej chwili została wyartykułowana przez Biuro Legislacyjne, prosilibyśmy o ewentualne wskazanie związku merytorycznego, przez posła wnioskodawcę, z przedłożeniem rządowym (tym, które w tej chwili procedujemy) z uwagi na to, że jesteśmy w trakcie rozpatrywania poprawek z drugiego czytania.

Legislator Konrad Nietrzebka:
Panie przewodniczący, jeśli można – lektura poprawek wskazywałaby jeszcze na to… tutaj pytanie do posła wnioskodawcy, że odesłanie do art. 5a mamy w poprawce nr 2,

która została już omówiona. Proszę zwrócić uwagę. Mamy tutaj w lit. h tiret pierwszy poprawki nr 2 odesłanie „spełniającą kryteria wielorodzinnego gospodarstwa rolnego, o którym mowa w art. 5a".

Czy tutaj też nie należałoby, biorąc pod uwagę treść – tak naprawdę taka uwaga o łącznym głosowaniu powinna się znaleźć pod poprawką nr 2. Poprawkę nr 2 należałoby głosować łącznie dalej z tymi poprawkami, które wskazaliśmy.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Tak jak powiedziałem, jako klub Platformy Obywatelskiej – Koalicji Obywatelskiej, jesteśmy poukładani. Wiemy, co robimy. Uważamy to za priorytet niedoścignionego jeszcze przez polskich rolników funkcjonowania. Ten parlament w zapowiedziach premiera i ministra rolnictwa, jeżdżąc po całej Polsce mówi co sądzi na temat spółdzielczości i rozwiązań i owoców, których oczekujemy z utęsknieniem.

To jest konsekwencja pewnego zapisu. Państwo powinni to przyjąć i podziękować, że macie to za darmo położone na stole.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Ja jeszcze dopytam w kwestii formalnej – zdaniem Biura Legislacyjnego te poprawki wykraczają poza zakres przedłożonej ustawy i czy one… tak? Tak należy to rozumieć?

Legislator Wojciech Paluch:

Tak, panie przewodniczący, to jest nasza wątpliwość.

Oczywiście, Trybunał Konstytucyjny co do kwestii dopuszczalnego zakresu zgłaszanych poprawek już wielokrotnie się wypowiadał, jest już utrwalone orzecznictwo Trybunału i tutaj, rzeczywiście, takich wątpliwości nie mamy. Natomiast Trybunał może rozstrzygnąć definitywnie, czy jakaś poprawka wykracza poza zakres.

Niemniej jednak, tak jak wskazaliśmy wcześniej poprawka nr 8 powinna być głosowana łącznie z poprawkę nr 9,12,15 i 18. W przypadku rekomendacji na odrzucenie, stosowna uwaga znajdzie się pod poprawką nr 2, która *de facto* jest pierwszą z tego typu poprawek merytorycznych i umieszczana będzie w bloku z tymi poprawkami, które w tej chwili będą głosowane.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy zatem do głosowania nad poprawkami nr 8,9,12,15 i 18.

Kto z pań i panów posłów jest za zgłoszonym kompletem poprawek, uprzejmie proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

4 posłów za, 15 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawki uzyskały negatywną opinię Komisji.

Poprawka nr 10, panie pośle?

Poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Przepis techniczny, jako zasada wymiany gruntów. Ustawa o scaleniu przewiduje jak się ekwiwalent wylicza.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panowie posłowie mają przed sobą i wiedzą, co czytają.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze.

Jeszcze Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Paluch:

Chcieliśmy zadać pytanie, panie przewodniczący, z uwagi na brzmienie tej poprawki, ponieważ ono w tej chwili brzmi tak: w art. 2 pkt 2 nadać brzmienie: „w art. 48 po § 3 dodaje się § 3a.”

Jaka jest różnica, pomiędzy propozycją tej poprawki od brzmienia, które już jest w projekcie sprawozdania, bo tak *de facto* nie widzimy żadnej różnicy, pomijając kwestię, że art. 148a nadajemy nowe brzmienie § 4 a tutaj pan poseł idzie w kierunku dodania nowego przepisu, oznaczonego jako § 3a, to brzmi identycznie.

Chcielibyśmy poznać genezę, jakie *ratio legis*, bo *de facto* byśmy mieli w tej samej jednostce redakcyjnej, tę samą normę, oznaczoną innym paragrafem a jest to to samo.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie mecenasie, zaplanowana treść w art. 148 ustawy Prawo spółdzielcze odnosi się do sposobu wydzielenia równoważnego gruntu, w przypadku wycofania ze spółdzielni wkładu gruntowego i słusznie odsyła do ustawy o scaleniu i wymianie gruntów. Natomiast w brzmieniu art. 148 § 4 określa się, że w wypadku, gdy występuje różnica w obszarze lub wartości użytkowej zwracanych gruntów, następuje między stronami rozliczenie według cen rynkowych, z dnia rozliczenia. Tak, że uchylenie tego przepisu i zastąpienie go nową treścią jest nieuzasadnione, gdyż dotyczy innej materii prawnej. Ponadto może znacznie utrudnić tryb rozliczania się spółdzielni z członkiem wycofującym z niej swój wkład gruntowy. Tu o to chodzi.

Czy wyczerpująco się wypowiedziałem?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Biuro Legislacyjne chciałoby zabrać głos?

Legislator Konrad Nietrzebka:

Z pewnością stanowisko rządu jeszcze tutaj sporo wniesie, natomiast – z punktu widzenia legislacyjnego – nadmienimy, że w sprawozdaniu Komisji art. 2 pkt 2 jest tożsamy z brzmieniem propozycji pana posła.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Proszę.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nasze zdanie jest identyczne – to by było powielanie tego samego przepisu, który został już przedłożony Wysokiej Komisji. W związku z tym ta poprawka nie powinna mieć miejsca, ten zapis już istnieje.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Dobrze, wycofuję tą poprawkę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo, poprawka została wycofana.

Poprawka nr 11… jeszcze raz przepraszam za zamieszanie. W tej poprawce zawarłem informację, aby Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie mógł nakładać hipotek na nieruchomości zasobu. Chodziło o to, aby nie zadłużać państwa pozabudżetowo.

Ktoś chciałby zabrać głos?

Strona rządowa.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, stanowisko rządu jest negatywne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję.

Kto jest za, uprzejmie proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

1 poseł za, 13 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo, poprawka nie uzyskała poparcia Komisji.

Poprawka nr 13. Chodzi o to aby nowy podmiot, który został zaproponowany przez wnioskodawców, czyli który powstałby, miałby ograniczenie od 50 ha do 300 ha.

To jest poprawka, która wychodzi naprzeciw stronie społecznej, co zostało wyartykułowane w trakcie posiedzenia Komisji, aby nie robić molochów, tylko oprzeć się na definicji gospodarstwa rodzinnego, które powinno być nie większe niż 300 ha.

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Konrad Nietrzebka:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, chcielibyśmy tylko nadmienić, że stosowna uwaga zostanie zamieszczona w rekomendacjach, przyjętych przez Wysoką Komisję.

Otóż, w naszej ocenie, przyjęcie poprawki nr 13, spowoduje bezprzedmiotowość poprawki nr 14. Proszę zwrócić uwagę że poprawka nr 13 nadaje nowe brzmienie ust. 1 w art. 24b, to jest lit. a tej poprawki. Ta sama kwestia została uregulowana w poprawce nr 14, gdzie również ten sam artykuł, więc art. 24b też ma propozycję nowego brzmienia ust. 1.

Jako dalej idącą ustawiliśmy poprawkę zgłoszoną przez pana przewodniczącego, natomiast stosowna adnotacja jest istotna z punktu widzenia przebiegu procesu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, stanowisko rządu jest negatywne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję.

Kto jest za, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

7 posłów za, 10 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka uzyskała negatywną opinię Komisji.

Poprawka nr 14.

Poseł Kazimierz Plocke (PO-KO):

W poprawce nr 14 wnosimy o to, żeby utrzymać dotychczasowe przepisy, mianowicie aby ośrodki produkcji rolnej były tworzone na obszarach powyżej 300 ha.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Ktoś chciałby zabrać głos?

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, stanowisko rządu jest negatywne.

Zgodnie z poprawką, która została przedłożona w pierwszym czytaniu posłów wnioskodawców, ten areał został zmniejszony do powierzchni powyżej 50 ha. Będzie więc możliwość indywidualnego reagowania ze strony Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na gospodarowanie w zasobie własności rolnej Skarbu Państwa.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem 14. poprawki, bardzo proszę o podniesienie ręki.
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:
4 posłów za, 15 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Poprawka uzyskała negatywną opinię.
Poprawka nr 16.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):
Panie przewodniczący, poprawka ta ma na celu wzmocnienie pozycji grup producentów rolnych oraz stabilizację ich funkcjonowania poprzez możliwość uzyskiwania przedłużenia umów dzierżawy bez przetargu wówczas, gdy realizują one inwestycje z pomocą środków finansowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.
Grupy producentów rolnych są sprawdzoną formą organizowania się rolników w wielu krajach Unii Europejskiej. Jednym z warunków funkcjonowania grup producentów rolnych jest rozwijanie swojej działalności poprzez inwestycje i posiadanie odpowiedniego areału gruntów rolnych, w tym również dzierżawionych z zasobów Skarbu Państwa.
Tyle w ramach uzasadnienia, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Dziękuję bardzo.
Ktoś chciałby zabrać głos?
Nie widzę.
Strona rządowa?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:
Stanowisko rządu jest negatywne.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):
Pan mnie zasmuca, panie ministrze…

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Przystępujemy do głosowania.
Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tej poprawki, uprzejmie proszę o podniesienie ręki.
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:
6 posłów za, 13 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Dziękuję bardzo.
Teraz poprawka 17., bardzo proszę.

Poseł Kazimierz Plocke (PO-KO):
W tej poprawce chodzi o to, ażeby utrzymać pięciokrotność czynszu, jako kary za bezumowne korzystanie z gruntów Skarbu Państwa. Jesteśmy przeciwni, żeby podwyższać do trzydziestokrotności czynszu tę karę. Wynika to także z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 18 października 2016 roku, który stwierdził, że pięciokrotność jest wystarczającą wysokością i maksymalną konstytucyjnie dopuszczalną, więc uważamy, że nie ma żadnej potrzeby, by tę karę do tego poziomu podwyższać. Tym bardziej, że sami wiemy, że ona jest nierealna i niemożliwa do ściągnięcia.
Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):
Dziękuję bardzo.

Chciałem zapytać Biuro Legislacyjne, bo z tego, co powiedział przed chwilą pan poseł, opierając się na Trybunale Konstytucyjnym – czy tak wysoka kara jest niekonstytucyjna i możemy to procedować? Czy to podlega ocenie?

Legislator Wojciech Paluch:

Szanowni państwo, propozycja aby pięciokrotność zastąpić trzydziestokrotnością wynika oczywiście z uzasadnienia, które zostało zawarte bodajże w uzasadnieniu. *De facto* to jest kwestia *stricte* merytoryczna, jaka ma być wielkość. Natomiast tryb w przypadku zaskarżenia takiego przepisu i podania przesłanek, że one są niewspółmierne, wymaga wyważenia, tak. I tutaj, w zależności od argumentów, które przemawiają za podwyższeniem, Trybunał by musiał zastanowić się czy to było uzasadnione i jakimi pobudkami kierował się wnioskodawca, w tym przypadku ustawodawca.

Ale, na dobrą sprawę, właściwym do udzielenia odpowiedzi, co przemawia za taką wielokrotnością dotychczasowego brzmienia (z pięcio- do trzydziestokrotności) jest strona rządową. Wydaje mi się jednak, że ta kwestia była też omawiana w trakcie pierwszego czytania, przy uzasadnieniu projektu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, tak jak podczas pierwszego czytania, ale również podczas dzisiejszej debaty na posiedzeniu plenarnym, to uzasadnienie padało parokrotnie.

Należy pamiętać o podstawowej rzeczy – zmianie tej ustawy w 2011 roku i wprowadzenie ustawy o wyłączeniu 30% z dzierżawy. To jest bardzo istotny element, który był bardzo trudno egzekwowalny. Było tak dlatego, że umowy tych dzierżaw były zawierane wiele lat temu. Były one w porównaniu z dzisiejszym stawkami na bardzo niskim poziomie. Tak jak jeszcze rok temu, w 2017 roku mieliśmy 12 tys. ha bez umowy dzierżawy. W 2018 roku było już ich 26 tys.

W związku z tym, że poprzez skonsumowanie tych przepisów, ale również poprzez wzrastające ilości gruntów rolnych, które już są bezumowne a ze względu na to że czynsz był ustalany wiele lat temu, te stawki czynszowe były niskie, opłacało się takim dzierżawcom nie wydawać takiej nieruchomości i dalej prowadzić na niej działalność gospodarczą. Stawka pięciokrotności wtedy była porównywalna ze stawką współczesną.

Dlatego padła propozycja wzrostu tego czynszu do trzydziestokrotności, aby te grunty bezumowne i z tych „trzydziestek”, ale i z pozostałych umów, mogły wrócić do zasobu własności rolnej Skarbu Państwa.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za tą poprawkę, uprzejmie proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

6 posłów za, 12 – przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka uzyskała negatywną rekomendację.

Poprawka nr 19.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Po prostu wyraźnie widać, że obojętnie jakbyśmy nie uzasadnili tej poprawki, patrząc na odrzucenie stuprocentowe dotychczasowych… nie lubicie państwo spółdzielczości rolniczej. To jest między innymi też związane, zgodnie z treścią poprawki, ze spółdzielniami rolniczymi, ich dysponowania między innymi gruntami. Zabieracie nam to prawo. Słyszy to cała Polska. Powtórzę raz jeszcze – z uporem maniaka nie da się przebić muru.

Uzasadnienie do tej poprawki przedstawiałem kilkakrotnie przy innych poprawkach, są podobne.

Apeluję raz jeszcze o otrzeźwienie i wkład edukacyjny, chociaż nie jestem nauczycielem. W krajach sąsiadujących rolnicy mają się dobrze, wręcz świetnie, bazując na prawie spółdzielczym i spółdzielniach, u nas jakoś tak ciężko.

Apeluję, panie ministrze, jak nie na tym bloku poprawek, to na innych: obudźcie się państwo, bo wszyscy za chwilę zostaniemy z ręką w nocniku… przepraszam za wyrażenie.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Biuro Legislacyjne?

Legislator Wojciech Paluch:

Szanowni państwo, panie przewodniczący, chcielibyśmy również zapytać pana posła wnioskodawcę ostatniej, dziś omawianej, poprawki, o związek z przedłożeniem pierwotnym druku, nad którym dzisiaj procedujemy. Nie będę powtarzał tych kwestii, które bym podnosił przy naszych wątpliwościach, dotyczących zakresu dopuszczalnych poprawek, zgłoszonych w tym przypadku w drugim czytaniu. Nasze wątpliwości co do zakresu tutaj potwierdzamy, pozostają aktualne.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie mecenasie, ja nie jestem prawnikiem a na prawie się znamy i udowadniamy to.

Jeśli chodzi o ustawę – o przepisy o ustalaniu gruntów, znajdują się w ustawie z 26 września 1982 r. o scaleniu gruntów. To jest Dziennik Ustaw z 2018 roku, pozycja 908: „w art. 16 dodaje się…"

Poprawka ma na celu… co ja tu mam więcej tłumaczyć, panie mecenasie, powinien pan to rozumieć.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za poprawką nr 19, uprzejmie proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Magdalena Kowalska:

4 posłów za, 12 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka uzyskała negatywną rekomendację.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy, bardzo proszę o propozycje.

Dobrze, pan poseł Telus.

Pan poseł wyraża zgodę?

Tak.

Czy ktoś jest przeciw?

Nie widzę.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia.